

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	20 januari 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-1333	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	823B9904	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	19 juli 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Kaart plangebied 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen 5: Aanvullende voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Hanoidreef 94 in Utrecht

Op 19 juli 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Adviesbureau E.C.O. Logisch namens Stichting Bo-Ex'91, voor de locatie Hanoidreef 94 in Utrecht (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-1333.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹ ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.5, tweede lid en 3.5, vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis voor de periode vanaf de datum van verzending van dit besluit tot en met 1 mei 2025.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het complex aan de Hanoidreef 94 – 270 te Utrecht. Het plangebied is gelegen in de provincie Utrecht in de gemeente Utrecht. Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.5, tweede lid en vierde lid van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) voor de periode van 1 mei 2022 tot en met 1 mei 2025.

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 19 november 2021 en 20 december 2021 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing,
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) **Afweging van andere bevredigende oplossingen**

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

“Locatie

De werkzaamheden zijn locatiegebonden. Zodoende zijn er geen alternatieve locaties voorhanden. De werkzaamheden worden middels het meest gunstige alternatief uitgevoerd.

Inrichting en uitvoering

Gelet op de grootschaligheid van de werkzaamheden kunnen de bewoners tijdens de uitvoering van de werkzaamheden niet in hun woning blijven wonen. Deze worden derhalve tijdelijk uitgeplaatst. Het gefaseerd uitplaatsen van de bewoners is redelijkerwijs niet uitvoerbaar, gelet op de werkzaamheden. Daardoor is het gefaseerd uitvoeren van de werkzaamheden over een lange periode eveneens redelijkerwijs onuitvoerbaar. De bebouwing wordt jaarrond gebruikt door vleermuizen. Daarom is er geen moment aan te wijzen dat er geen vleermuizen aanwezig zijn en is geheel werken buiten de kwetsbare periodes niet mogelijk. Door de bebouwing in de actieve periode ongeschikt te maken wordt het doden van vleermuizen voorkomen. Door bij de kopgevels te starten met de werkzaamheden kunnen zo snel mogelijk permanente maatregelen ingebouwd worden waardoor de bebouwing tijdens de uitvoering van de overige werkzaamheden al verblijfplaatsen biedt aan de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Door het in de nieuwe situatie aanbieden van alternatieven wordt de bebouwing in de nieuwe situatie weer geschikt voor vleermuizen waardoor het duurzaam medegebruik van vleermuizen en de huidige functie van het projectgebied gewaarborgd is. Gelet op de rapportage “Beoordeling van de Brandveiligheid, Akoestiek & Energetica” is er een groot pakket aan maatregelen nodig om tot een beter energie-label te komen. Het betreft voor alle scenario's grootschalige ingrepen aan de schil. Voor elk scenario zijn effecten te verwachten op de huidige verblijfplaatsen waardoor een beter alternatief ontbreekt.

Afzien van de ingreep

Afzien van de werkzaamheden leidt niet tot een bevredigend alternatief. De doelstellingen voor wat betreft het klimaat en het Energie-akkoord worden mogelijk niet gehaald bij het uitblijven van maatregelen om de woningen energiezuiniger te maken. Het project vindt plaats vanuit de verplichting van de overheid (Energieakkoord) richting woningbouwverenigingen om hun huurwoningen rond deze periode gemiddeld energielabel B te laten verkrijgen. Dit project is één van de deelprojecten die de aanvrager uitvoert om dit te bewerkstelligen. De flat met de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn onverdeelde onderdeel van dit plan en kunnen daarom niet worden ontzien in het kader van de Volksgezondheid. Gelet op de gebrekkige staat van de bebouwing dient spoedig een renovatie te worden uitgevoerd. Afzien van de ingreep kan leiden tot gevaarlijke situaties en is derhalve geen bevredigend alternatief in het kader van de openbare veiligheid.

Planning

De werkzaamheden dienen een keer te worden uitgevoerd. Welke planning men ook aanhoudt, de werkzaamheden zullen altijd leiden tot het vernielen van de verblijfplaatsen. Door tijdens de werkzaamheden gefaseerd te werken, rekening te houden met de winterrust en vleermuizen uit de bebouwing te weren ten tijde van de ingreep wordt de beste planning aangehouden voor de aanwezige beschermde soorten.”

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) **Belangenafweging**

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: “in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”. In uw

aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U vraagt ontheffing voor werkzaamheden vanwege verduurzaming van de woningen door renovatie. U heeft onderbouwd dat de woningen energiezuiniger worden.

Er zijn verschillende nationale en internationale doelstellingen over het tegengaan van klimaatverandering. In het Klimaatakkoord van Parijs², dat is gepresenteerd in 2013 en door Nederland is geratificeerd³, zijn afspraken gemaakt over het beperken van de opwarming van de aarde. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord⁴ van 2013 en het Klimaatakkoord⁵ van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen. In het nationale Klimaatakkoord staan afspraken over de verduurzaming van de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen in 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Vooruitlopend hierop zijn afspraken gemaakt om tot en met 2022 100.000 corporatiewoningen te verduurzamen.

Om de doelstellingen te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van bestaande woningen nodig. Woningrenovaties zorgen voor een vermindering in het gebruik van fossiele brandstoffen en daardoor minder uitstoot van schadelijke stoffen. Lagere uitstoot leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt renovatie ook bij aan verbetering van de volksgezondheid.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk het belang van de volksgezondheid. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn zeven zomerverblijfplaatsen, drie paarverblijfplaatsen en één winterverblijfplaats vastgesteld in het flatgebouw. De invliegopeningen bevinden zich achter gevels en kozijnen. Omdat verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kunnen de zomerverblijven en paarverblijven tevens functioneren als winterverblijf. Een kaart met de locatie van de aangetroffen verblijfplaatsen is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn vier paarverblijfplaatsen vastgesteld in het flatgebouw. De invliegopeningen bevinden zich achter dakranden en kozijnen. Omdat verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kunnen individuele winterverblijven niet worden uitgesloten. Een kaart met de locatie van de aangetroffen verblijfplaatsen is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland en in Utrecht een algemeen voorkomende vleermuissoort. De soort wordt vrijwel overal aangetroffen. Uit de verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en uit onderzoek in 2019 en 2020 van Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. op meerdere locaties in Utrecht, waaronder een zeer uitgebreid onderzoeksgebied langs de Noordelijke Randweg, blijkt dat deze soort in de omgeving van het projectgebied, een algemeen voorkomende soort is. Volgens gegevens van het Compendium voor de Leefomgeving (CLO) is de landelijke staat van de instandhouding van de gewone dwergvleermuis gunstig. Hierbij zijn de deskundigen van oordeel dat de populatietrend, het verspreidingsgebied, leefgebied en het toekomstperspectief gunstig zijn. Het verlies van zeven zomerverblijfplaatsen en drie paarverblijfplaatsen zal op zichzelf niet leiden tot een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding. Door mogelijke cumulatieve effecten kan dit wel het geval zijn indien er geen maatregelen worden getroffen. Door het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen en het zorgvuldig werken wordt een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie van de gewone dwergvleermuis door cumulatieve effecten niet verwacht.

² <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09.pdf>

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2017P01147>

⁴ <http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

⁵ <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord>

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in Nederland en in de provincie Utrecht een algemeen voorkomende vleermuissoort. De soort wordt met name in de paarperiode van vleermuizen vrijwel overal aangetroffen. Mannetjes worden het gehele jaar door waargenomen, vrouwtjes vrijwel alleen gedurende de trek- en paartijd en in de winter. De aantallen in de trek- en paartijd worden geschat op 50.000 tot 100.000 dieren. Er zijn geen gegevens bekend over de trend in de aantallen. Uit de verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) blijkt dat deze soort ook in de omgeving van het projectgebied, een algemeen voorkomende soort is. Aangezien de ingreep een beperkt aantal (drie) paarverblijfplaatsen raakt, spelen de effecten op lokaal niveau en niet op populatieniveau. De staat van instandhouding is gunstig en blijft in de toekomstige situatie onveranderd. Om cumulatieve effecten te voorkomen worden maatregelen getroffen in de vorm van tijdelijke en permanente voorzieningen om de soort in zijn verlies aan verblijfplaatsen te compenseren.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden worden er zeven zomerverblijfplaatsen, drie paarverblijfplaatsen en één (waargenomen) winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernield. Verder worden er vier zomerverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis vernield. Daarnaast worden de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis verstoord. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. Wij gaan akkoord met de voorgestelde maatregelen. De maatregelen zijn opgenomen in bijlage 4 en 5 van dit besluit. Door de uitvoering van de maatregelen worden voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties. De vastgestelde verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Er worden voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen geplaatst als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officiëlebekeendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Adviesbureau E.C.O. Logisch;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Utrecht, Stadskantoor.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁶ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.
10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 4 van het activiteitenplan van 15 juni 2021 en ook de antwoorden op het verzoek om aanvullende gegevens van 19 november 2021 en 20 december 2021 (zie bijlage 4 en bijlage 5) moeten worden opgevolgd.

⁶ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

Na afloop van de werkzaamheden

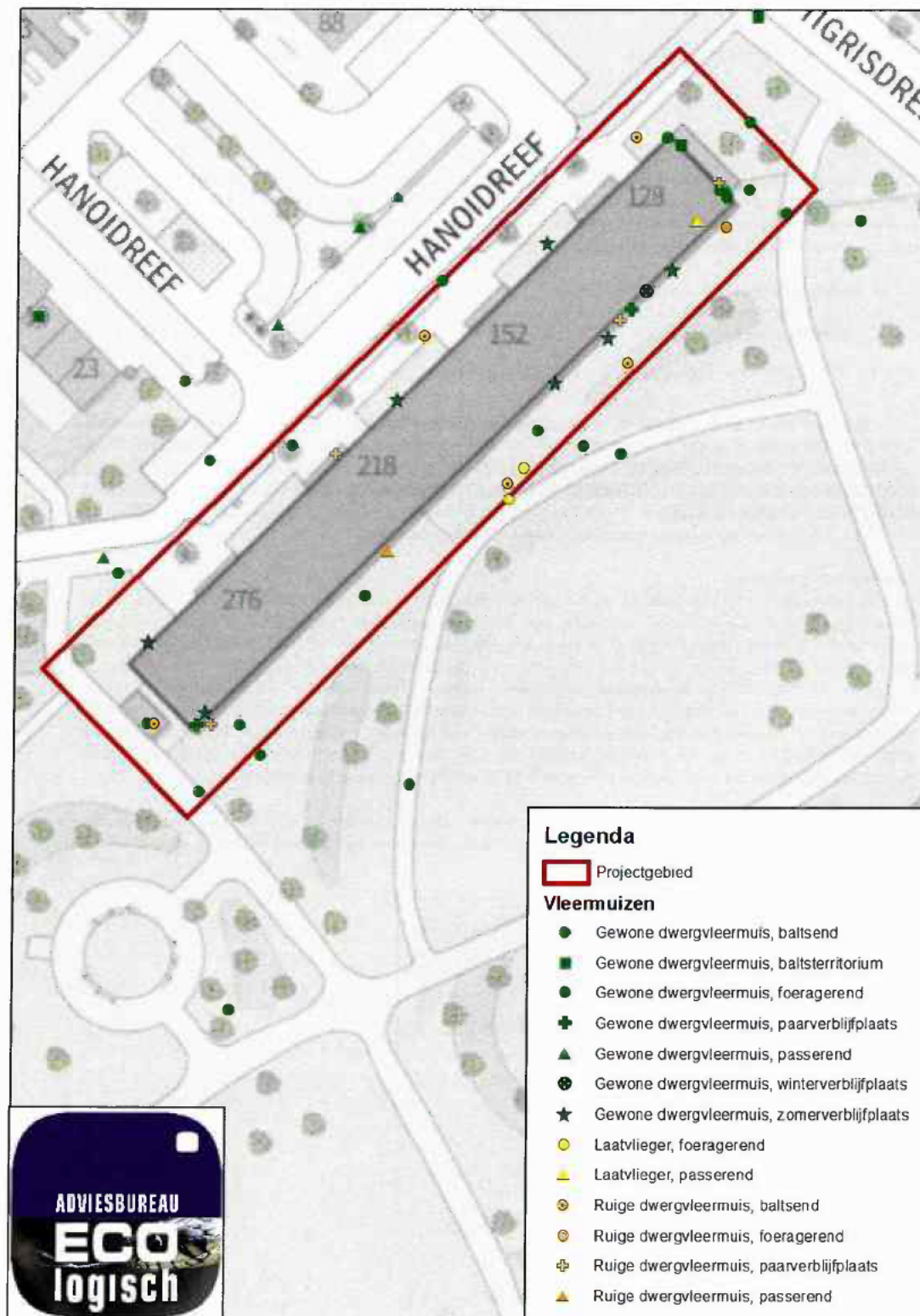
11. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Kaart plangebied

bron: "Activiteitenplan" van 15 juli 2021

Bijlage 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen

bron: "Activiteitenplan" van 15 juli 2021

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

4 MAATREGELEN

4.1 INLEIDING

Om de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in de directe omgeving van het projectgebied te kunnen garanderen, zullen mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen conform de kennisdocumenten van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. De te treffen maatregelen zijn in te delen in verschillende fases van de ontwikkeling.

- Voorafgaand aan de ontwikkeling;
- Tijdens de werkzaamheden;
- In de nieuwe situatie.

4.2 VOORAFGAAND AAN DE ONTWIKKELING

4.2.1 TIJDELIJKE VOORZIENINGEN

In de bebouwing zijn zeven zomerverblijfplaatsen en drie paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Daarnaast zijn er vier paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aanwezig.

In de regel worden verblijfplaatsen met een factor vier gecompenseerd in de tijd dat de in de bebouwing aanwezige verblijfplaatsen niet beschikbaar zijn.

Gewone dwergvleermuis

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden er voor de gewone dwergvleermuis voorzieningen in de omgeving geplaatst. Dit wordt, in combinatie met de reeds aanwezige alternatieven, als ruim voldoende beschouwd. De voorzieningen worden zo dicht mogelijk, maar maximaal op 100 á 200 meter van het projectgebied geplaatst op voor de gewone dwergvleermuis geschikte locaties. Het zoekgebied is aangegeven in bijlage 3. Het betreft een vleermuiskasten conform model A (plaat) uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis³. Deze zijn geschikt voor het gebruik als zomerverblijfplaats en paarverblijfplaats door de gewone dwergvleermuis (afbeelding 6). De vleermuiskasten worden zes maanden voorafgaand aan de werkzaamheden geplaatst om te voldoen aan de gewenningsperiode die in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis³ wordt vereist. Hierbij worden alleen de maanden in de periode 15 februari t/m oktober meegerekend.

De tijdelijke kasten worden allen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, op minimaal 3 meter hoogte, vrij van verlichting en vrij van overige verstoringen geplaatst. De kasten zijn vrij aan te vliegen en worden op verschillende oriëntaties geplaatst.

Gewone dwergvleermuis	zomer	kraam	Paar	winter
Klein bol	3	4	2	4
Klein plat	1	1	1	4
Winterkast	2	2	2	2
Meervoudig (plaat)	2	3 / 2	2	3
Inbouw standaard	1 / 2	2	2	2
Inbouw raatwerk	2	2	2	2

	Geschied
	Potentie
	Ongeschied
1	Algemeen waargenomen
2	Waargenomen
3	Zelden waargenomen
4	Zeer zelden waargenomen
?	(vrijwel) geen data bekend

Afbeelding 6: Gebruik voorzieningen door gewone dwergvleermuis (Karsten, 2012)

³ BU12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. Versie 1.0, juli 2017.

Ruige dwergvleermuis

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden er voorzieningen voor de ruige dwergvleermuis in de omgeving geplaatst. De voorzieningen worden zo dicht mogelijk, maar maximaal op 100 á 200 meter van het projectgebied geplaatst op voor de ruige dwergvleermuis geschikte locaties. Het zoekgebied is aangegeven in bijlage 3.

De tijdelijke kasten worden allen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, op minimaal 3 meter hoogte, vrij van verlichting en vrij van overige verstoringen geplaatst. De kasten zijn vrij aan te vliegen.

Ruige dwergvleermuis	zomer	kraam	paar	winter
Klein bol	1	2	1	2 / 3
Klein plat	1	4	2 / 3	2 / 3
Winterkast	2	3	2	2 / 3
Meervoudig (plat)	1	1	2	3
Inbouw standaard	2	3	2	2
Inbouw maatwerk	2	2	2	2

	Geschikt
	Potentie
	Ongeschikt
1	Algemeen waargenomen
2	Waargenomen
3	Zelden waargenomen
4	Zeer zelden waargenomen
?	(vrijwel) geen data bekend

Abbeelding 7: Gebruik voorzieningen door ruige dwergvleermuis (Korsten, 2012)

4.3 TIJDENS DE WERKZAAMHEDEN

4.3.1 GEFASEERD WERKEN

De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd in tijd en ruimte. Bij de fasering wordt rekening gehouden met de kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Door het jaarrond gebruik van de flat kunnen de werkzaamheden echter niet worden uitgevoerd in een periode dat er geen vleermuizen aanwezig zijn. Daar waar werkzaamheden plaatsvinden wordt de bebouwing in de actieve periode (1 april – 15 oktober) van vleermuizen ongeschikt gemaakt voorafgaand aan de werkzaamheden. In de winterperiode (november – april) zal altijd een deel van het gebouw beschikbaar zijn welke vrij is van verstoring. Dit kan mogelijk een deel zijn waar al ingrepen hebben plaatsgevonden, maar waar permanente maatregelen zijn gerealiseerd die geschikt zijn voor de overwintering, zoals ingebouwde vleermuiskasten. Door te starten bij de kopgevels kunnen hier direct permanente voorzieningen in worden gebouwd die zich bij de overige werkzaamheden buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.

⁴ BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. Versie 1.0, juli 2017.

4.3.2 ONGESCHIKT MAKEN BESOUWING

De bebouwing wordt, daar waar werkzaamheden gepland staan, in de actieve periode (1 april - 15 oktober) ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. Het ongeschikt maken zal worden uitgevoerd door middel van het aanbrengen van exclusion flaps. Hierdoor kunnen vleermuizen de verblijfplaatsen wel verlaten niet meer terugkeren. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen wordt alleen uitgevoerd wanneer de avondtemperaturen voor een aantal dagen aaneengesloten minimaal 10°C zijn. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen wordt voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd of in de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen nog vleermuizen aanwezig zijn. Dit wordt uitgevoerd door een deskundig ecooloog op het gebied van vleermuizen. Als blijkt dat er toch nog vleermuizen in het gebouw aanwezig zijn, wordt gekeken op welke plaatsen het gebouw niet goed dicht is gezet met de exclusion flaps en wordt dit opnieuw en beter uitgevoerd. Pas wanneer er geen verblijfplaatsen meer worden aangetroffen wordt het gebouw voor de werkzaamheden vrijgegeven door de betrokken deskundige.

4.3.3 LICHTVERSTORING

Lichtuitstraling in de nachtelijke uren in de actieve periode van vleermuizen (april - november) zal worden voorkomen door de werkzaamheden zoveel mogelijk overdag uit te voeren. Indien het niet te voorkomen is om in de schemer of nacht werkzaamheden uit te voeren, zal gebruik worden gemaakt van gericht kunstlicht waardoor strooilicht richting opgaand groen en water zoveel mogelijk wordt voorkomen.

4.3.4 OVERIGE ZORGPLICHTMAATREGELEN

Indien werkzaamheden leiden tot aantasting van groenstructuren, worden de uit te voeren werkzaamheden in één richting uit te worden gevoerd, waardoor eventuele aanwezige fauna voor de werkzaamheden uit kunnen vluchten. Het verwijderen van struweel en ander opgaand groen wordt zoveel mogelijk buiten het broedseizoen van vogels (maart t/m juli) en voor de winterslaap van algemene amfibieën en de egel uitgevoerd. Indien in de winterperiode (november- maart) groen wordt verwijderd dient deze op de aanwezigheid van overwinterende amfibieën en egels te worden gecontroleerd alvorens men overgaat tot het verwijderen. Eventueel aanwezige dieren dienen te worden verplaatst naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Indien werkzaamheden in het groen tijdens het broedseizoen plaats moeten vinden wordt een aanvullende inspectie op broedvogels door een ecooloog uitgevoerd om overtredingen te voorkomen.

4.3.5 CALAMITEITEN

Ondanks een goede voorbereiding, inclusief inventarisaties en de genomen mitigerende maatregelen, welke preventief van aard zijn, kan het voorkomen dat individuen of exemplaren van beschermde soorten tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen. Indien dit het geval is, wordt direct contact opgenomen met de begeleidend ecooloog en worden de werkzaamheden gestaakt. De contactgegevens van de begeleidend ecooloog zullen op het werk aanwezig zijn. De aannemer zal de werkzaamheden pas hervatten nadat de noodzakelijke beschermende maatregelen, gebaseerd op het werkprotocol of afkomstig uit een nieuw verleende ontheffing, zijn getroffen.

Dit project wordt ecologisch begeleid door Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. Dit bureau heeft ruime ervaring op het gebied van broedvogels. De deskundige welke bij dit project is betrokken, is:

Door beroepsmatig, meer dan 15 jaar, als ecooloog actief te zijn met het inventariseren en monitoren van vleermuizen, alsmede het uitbrengen van Wet natuurbescherming (voorheen Flora- en faunawet) gerelateerde adviezen en mitigerende maatregelen voor deze soortgroep, is deskundigheid verkregen.

4.4 IN DE NIEUWE SITUATIE

4.4.1 PERMANENTE MAATREGELEN

In de nieuwe situatie worden voorzieningen ingebouwd ter compensatie van de verblijfplaatsen van de gewone en ruige dwergvleermuis. Gelet op de locaties van de huidige verblijfplaatsen (in de gevels) worden in de nieuwe situatie wederom voorzieningen in de gevels aangebracht. Dit benadert de huidige situatie het beste en is daarmee de beste locatie die voorhanden is. Het is bij het schrijven van dit document nog onzeker hoe de nieuwe situatie er precies uit komt te zien. Derhalve worden in tabel 1 een aantal mogelijkheden beschreven die mogelijk

worden toegepast. Per compensatievorm wordt het minimale aantal te realiseren voorzieningen vermeld in tabel 2.

De bebouwing leent zich goed voor overwintering door meerdere dieren (massawinterverblijfplaats). In de nieuwe situatie zal derhalve niet alleen worden geïnvesteerd in het aanbieden van kleine voorzieningen, maar een deel van de vleermuiskasten schakelen tot een grote ruimte die geschikt is voor een grote groep. Door dit zowel aan de noordzijde als aan de zuidzijde te realiseren, wordt ruimte geboden voor een kraamverblijfplaats en een massawinterverblijfplaats. Daarnaast worden twee winterverblijfkasten geplaatst. Het betreft kasten die geïsoleerd zijn en bij strenge vorst een geschikte winterverblijfplaats bieden.

Tabel 2: Permanente voorzieningen

Voorziening	Type / Maat	Plaatsing	Afwerking
Spouwmuur	Binnenruimte > 1 m2 met een diepte van minimaal 25mm. Invliegopening: Open stootvoeg (25mm breed en steenhoog). Circa 2 open stootvoegen per voorziening. Kan ook middels één entreesteem: IB VL 03 Vivara	Lange zijdes en kopgevels. Op locaties waar geen isolatie in de spouw wordt aangebracht of plekken waar voldoende ruimte is tussen de isolatie en het buitenblad.	Gewel dient ter hoogte van de invliegopening uit ruw oppervlak te bestaan zoals steen of onbewerkt hout.
Inbouwkasten klein	IB VL 08 Inbouwsteen Vivara	Lange zijdes en kopgevels, exacte locaties afstemmen met ecoloog.	Gewel dient ter hoogte van de invliegopening uit ruw oppervlak te bestaan zoals steen of onbewerkt hout.
Inbouwkasten groot	6 x IB VL 06 Vivara schakelen 6 x IB VL 08 Vivara schakelen (afbeelding 9)	Kopse kant zuid. Kopse kant noord.	Gewel dient ter hoogte van de invliegopening uit ruw oppervlak te bestaan zoals steen of onbewerkt hout.
Inbouwkasten groot	2 x 1W1 Waveka winterverblijfkast (afbeelding 8)	Kopse kant noord.	Gewel dient ter hoogte van de invliegopening uit ruw oppervlak te bestaan zoals steen of onbewerkt hout.

Afbeelding 8: Waveka 1W1

Afbeelding 9: Vivara IB VL 06

Tabel 2: Aantal verblijfplaatsen t.o.v. te realiseren permanente voorzieningen

Huidige verblijfplaats	Aantal	Prefab inbouwkasten*	Invliegopeningen en m2 bij toegankelijke spouwmuur*
Zomerverblijfplaatsen	7	28	28
Gewone dwergvleermuis			
Paar/winterverblijfplaatsen	4	16 (8 geschakeld)	16
Gewone dwergvleermuis			
Paarverblijfplaatsen ruige dwergvleermuis	4	16	16
Totaal	15	60	60

* Hier geldt het aantal inbouwkasten of het aantal mogelijkheden in de spouwmuur, dan wel een combinatie.

4.4.2 BORING PERMANENTE MAATREGELEN

De permanente voorzieningen worden aangebracht onder begeleiding van een deskundig ecooloog. Het aanbrengen wordt fotografisch vastgelegd, zodat de realisatie aantoonbaar wordt uitgevoerd.

4.4.3 LICHTVERSTORING

De flat wordt in de nieuwe situatie niet aangelicht. De permanente voorzieningen worden zodoende niet verstoord door verlichting.

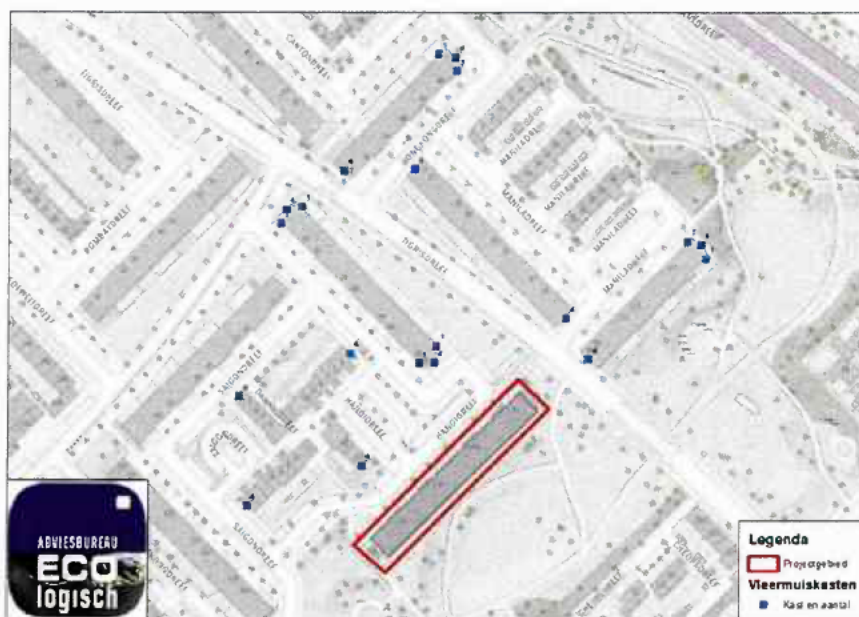
4.4.4 VERWIJDEREN TIJDELIJKE MAATREGELEN

De tijdelijke vleermuiskasten worden weer verwijderd na het realiseren van alle permanente voorzieningen en met inachtneming van de gewenningsperiode. Voor wat betreft de voorzieningen van de ruige dwergvleermuis betreft dit 1 maand. Voor de gewone dwergvleermuis wordt een periode van 6 maanden aangehouden waarbij de maanden vanaf half februari tot en met oktober worden meegeteld. De kasten worden verwijderd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen. De kasten worden verwijderd als er geen vleermuizen aanwezig zijn. Indien de vleermuiskasten wel in gebruik zijn worden deze in de actieve periode van vleermuizen (april t/m oktober) ongeschikt gemaakt met behulp van exclusion flaps. De voorzieningen worden pas verwijderd als door een deskundige is bevestigd dat deze niet meer worden gebruikt door vleermuizen.

bron: "Activiteitenplan" van 15 juli 2021

Bijlage 5: Aanvullende voorgestelde maatregelen

Naar aanleiding van uw brief is besloten 56 tijdelijke vleermuiskasten in de omgeving te plaatsen. Onderstaand vindt u de locaties waar de vleermuiskasten worden geplaatst. De plaatsing van de extra vleermuiskasten is goedgekeurd door de bouwweigenaren.

Afbeelding 1: Locaties van de 56 tijdelijke vleermuiskasten

Met de plaatsing van 56 tijdelijke vleermuiskasten worden alle aangetroffen verblijfplaatsen van vleermuizen in viervoud gemitigeerd. Hopelijk wordt met de plaatsing van de extra kasten wel voldaan aan de in de wetgeving gestelde eisen en kan de ontheffing worden verleend.

bron: "Antwoorden op Verzoek om Aanvullende Gegevens" van 20 december 2021